

Fremtidens barnehager – satsing eller sulteføring?

Politisk seminar om kvalitet og rammevilkår | Oslo • 16. februar 2022

Program

08.10 **Velkommen**

v/styreleder i PBL, Eirik Husby

08.15 **Norsk barnehagepolitikk i et historisk perspektiv**

v/Civita, Aslak Versto Storsletten

08.25 **Satsing eller sulteføring?**

Hvordan er det å drive privat barnehage i 2022?

Fire ulike aktører forteller om muligheter for satsing

på kvalitet og innhold, og om forutsetningene for

bærekraftig og stabil drift nå og i tiden som kommer.

08.45 **Pensjon i barnehagesektoren**

v/Carry C. Solie, Storebrand

08.55 **Prisen for kvalitet og mangfold**

v/samfunnsøkonom Bjørn Kato Winther og konst.

adm.dir. Jørn-Tommy Schjelderup, PBL

09.10 **Reaksjoner og innspill fra Stortingets
utdannings- og forskningskomité**

Hvordan vurderer de sentrale stortingspolitikkerne
situasjonen i sektoren og for private barnehager
spesielt?

09.40 **Avslutning**

v/konst.adm.dir. Jørn-Tommy Schjelderup, PBL

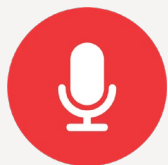

Fremtidens barnehager – satsing eller sultefôring?

**Politisk seminar om
kvalitet og rammevilkår**

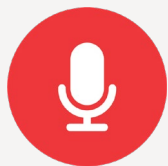
Oslo • 16. februar 2022

Velkommen

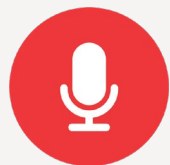
Eirik Husby
styreleder PBL

Norsk barnehagesektor i et historisk perspektiv

Aslak Versto Storsletten
rådgiver og historiker, Civita

Satsing eller sultefôring?

Hege Skonnord

Daglig leder Stubben barnehage og
styreleder PBL Nittedal

I 2021 ligger tilskuddssatsene i Nittedal

- 11 % under nasjonalt gjennomsnitt
- 13 % under nasjonal sats
- 10 % under Oslo
- 6,4 % under Lunner

- Når mer enn **80%** av kostnadene i barnehage er **personalkostnader...**
- Når alle barnehager i Norge har samme pedagognorm og samme bemanningsnorm...
- Når alle PBL-barnehager (og 95% av alle private barnehager i Norge) har tariff- og pensjonsavtale...

...sier det seg selv at dette er krevende, og veldig vanskelig å forstå

PBL lokallag

Satser driftstilskudd 2021

Utvalgte kommuner Østlandet

Kommune rangert etter tilskuddsnivå	Sats hel plass barn 0-2 år	Sats hel plass barn 3 år og eldre
100 Asker	kr 233 460	Kr 112 458
115 Oslo	kr 230 760	kr 111 516
116 Ski	kr 230 675	kr 110 321
158 Nannestad	kr 225 801	kr 108 016
173 Bærum	kr 224 172	kr 107 423
183 Gjerdrum	kr 223 225	kr 106 702
185 Lunner	kr 223 041	kr 106 309
194 Skedsmo	kr 221 055	kr 107 017
201 Lørenskog	kr 219 704	kr 104 973
215 Eidsvoll	kr 216 357	kr 102 912
218 Sørums	kr 215 558	kr 102 008
219 Rælingen	kr 215 557	kr 102 585
239 Nittedal	kr 209 375	kr 99 210
241 Ullensaker	kr 206 398	kr 97 011

Kilde: Barnehagemonitor.no (PBL)

Følgende tall gjelder for Nittedal kommune:

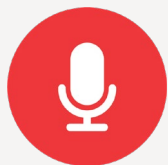
2017: 5 av 22 med underskudd

2018: 7 av 22 med underskudd

2019: 7 av 22 med underskudd

2020: 16 av 21 med underskudd (én barnehage har lagt ned)

Satsing eller sultefôring?

Jens Schei Hansen
Kommunikasjons- og
organisasjonsdirektør, Espira

Frokostmøte PBL

Hvordan er det å drive privat barnehage i 2022?

- Espira Kunnskapsbarnehagen
- 107 barnehager
- Ca 3000 ansatte
- Ca 10 000 barn
- Driver barnehager i 54 kommuner

Hvordan er det å drive private barnehager i 2022?

Viktig samfunnsoppdrag

- Vi skal bidra til å ivareta barns behov for blant annet omsorg, lek og læring
- Barnehager er et av de viktigste velferdstilbudene for småbarnsforeldre
- Uten barnehager stopper Norge

Hvordan er det å drive private barnehager i 2022?

Krevende og uforutsigbare rammevilkår

Mange myter om private barnehager:

- Tariffavtaler
- Økonomi
- Store forskjeller på tilskuddsnivåene i de ulike kommunene
- To års forsinkelse på tilskudd
- Bemanningsnorm, coronasituasjonen

Forskjellsbehandling på bakgrunn av organisasjonsform

Coronasituasjonen – fullstendig uforsvarlig fra myndighetene!

- Myndighetene har fjernet alle tiltak, og det forventes et skyhøyt sykefravær
- Likevel forventes det at barnehagene holdes åpne
- Barnehageeier har ingen hjemmel for å redusere åpningstid eller stenge avdelinger slik vi hadde i Covid-19 forskriften (da av smittevernmessige hensyn)
- Spørsmål om foreldrebetaling er overlatt til det avtalerettslige mellom barnehagen og foreldrene
- Kommunene har fått tilført midler til vikarer – ingen løsning for 50 prosent av sektoren (de private)
- Ønsker dere politikere virkelig en slik forskjellsbehandling av barn? Basert på om de går i en privat eller kommunal barnehage?

Til slutt:

Jeg har tro på dialog

Snakk med oss

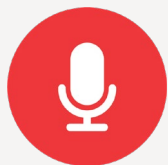

Ta kontakt med oss om det er informasjon dere trenger

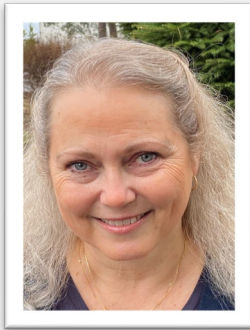
Ikke kjøp alt dere hører om kjeder rått – sjekk med oss – det er mange myter om oss

Satsing eller sultefôring?

Eli Gjøren

Barnehageeier og -leder,
Skaubo barnehage,
Bærum/Drammen

Eli J. Gjøren
Barnehageleder

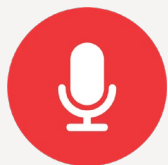
Skaubo
Barnehager

NEVER EVER GIVE UP

Satsing eller sultefôring?

Venke Sørli

daglig leder,
Norlandia Skyttelveien barnehage,
Drammen

Fra hjertet til hodet

FEBRUAR 2022

Mitt hjerte – Skyttelveien barnehage i Drammen

- 1997: Kommunen ba om hjelp
- 2008: Utfordringer med å få foreldre til å sitte i styret – ansvar
- 2008: Kjøp av barnehagen
- Andre barnehagen i landet som ble iSO-sertifisert.
- Lange ventelister, fornøyde foreldre og ansatte
- Stolthet, men høy risiko og egeninnsats

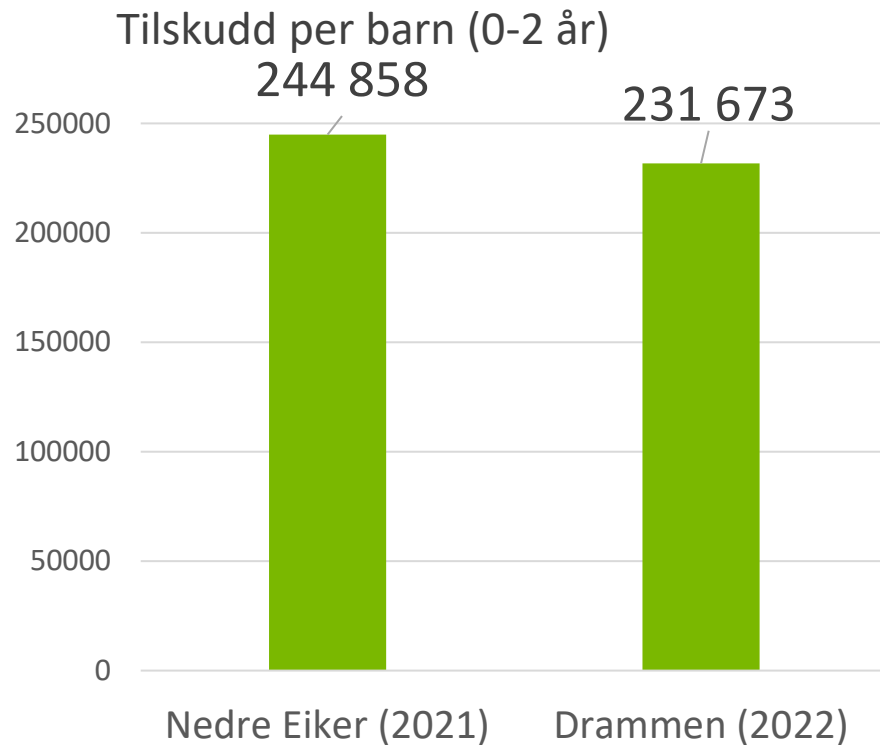
Veien fra hjertet til hodet

- Stolthet ved å være kvinnelig gründer
- Anerkjennelse i mange år
- Endringen i det politiske ordskiftet

Fra Nedre Eiker til Drammen

- Sum driftstilskudd 2021: 10.491.449
- Sum driftstilskudd 2022: 9.695.224
- = Endring driftstilskudd: - 796.225

BARNEHAGE

Solgte barnehagen: - Jeg er nok mest lettet - lettet over å ha reddet barnehagen

Venke Sørli har eid og drevet Skytte barnehage i Solbergelva siden 2008. Barnehage til barnehagekjeden Norli fortsetter som daglig leder. Også barnehagen blir med videre. Foto: Aril R Hansen

Av Aril R Hansen

FREMTIDEN Debatt Kultur Navn i nyhetene Nyheter

NYHETER

I høst advarte hun mot nedleggelse. Nå selger hun barnehagen til konsern

Venke Sørli syns det er sårt å selge livsverket sitt. Men hun mener hun ikke har noe særlig valg når vilkårene i Drammen er som de er.

Venke Sørli har solgt livsverket. Det var dessverre nødvendig, mener hun. (Jenny Dahl Bakken)

Annonse

POLITIKK

Nå er det avgjort: Disse barnehagene legges ned

Konnerud Barnehage legges ned, mener at det er overkapasitet i barnehagene i Drammen. Foto: Tore Sandberg

Det har blitt skrevet mange spaltetimer om barnehagekutt i Drammen de siste par ukene. Faksimiler fra DT og DRM24.no

15 barnehager er «for små» for Drammen

Drammen kommune har vedtatt prinsipper som skal styre utviklingen av barnehagestrukturen på ti års sikt, og ett av dem handler om størrelse. Nå skal tre barnehager legges ned, og det har skapt kraftige reaksjoner.

Anders Bergundhaugen

POLITIKK

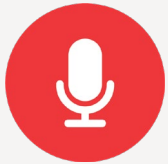
Opprørte over nytt forslag: - Blir nok mange barnehager som må legges ned

SKUFFET: Private barnehager i Drammen frykter for fremtiden. Fra venstre: Venke Sørli (Norlandia Skyttelveien), Lise Holm (Stenseth barnehage), Renate Brun (Skattekosten barnehage) og Anette Wilhelmsen (Ekornheia barnehage). Foto: Rune Folkedal

Av Nicoline Bjerge

Pensjon i barnehagesektoren

Carry C. Solie

fagansvarlig pensjon,
Storebrand Livsforsikring

Pensjon i barnehage- sektoren

Politisk seminar 16.02.2022,
Carry C. Solie

Tjenstepensjonsordningene i Norge

Offentlig

- 1) Brutto-ordningen (ytelsespensjon)
- 2) Påslagsmodellen

Privat

- a) Ytelsespensjon
- b) Hybridpensjon (Barnehagepensjon)
- c) Innskuddspensjon

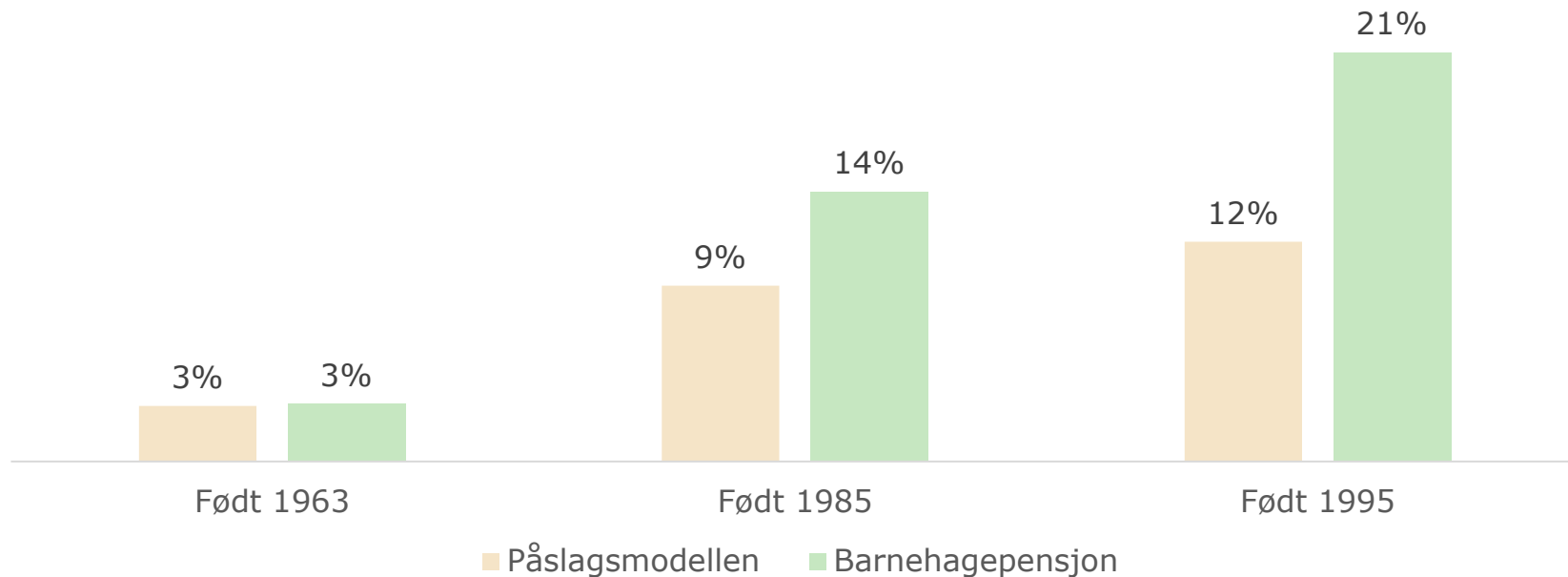

Sammenlikning av modellene

Egenskaper	Påslagsmodellen	Barnehagepensjon
• Opptjeningsmodell • Opptjeningsnivå* • Regulering av tidligere opptjening • Utbetalingslengde	• Basert på beholdning • 0 G – 12 G: 5,7 % + 7,1 G – 12 G: 18,1 % • Generell lønnsvekst (G) • Livsvarig	• Basert på beholdning • 0 G – 12 G: 7 % Uten tillegg for lønn > 7,1 G • Avkastning (aksjeandel tilpasset alder) • Livsvarig
Årlig pensjon = Beholdning /utbetalingslengde		
• Regulering under utbetaling	• Gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst	• Avkastning (aksjeandel tilpasset alder)

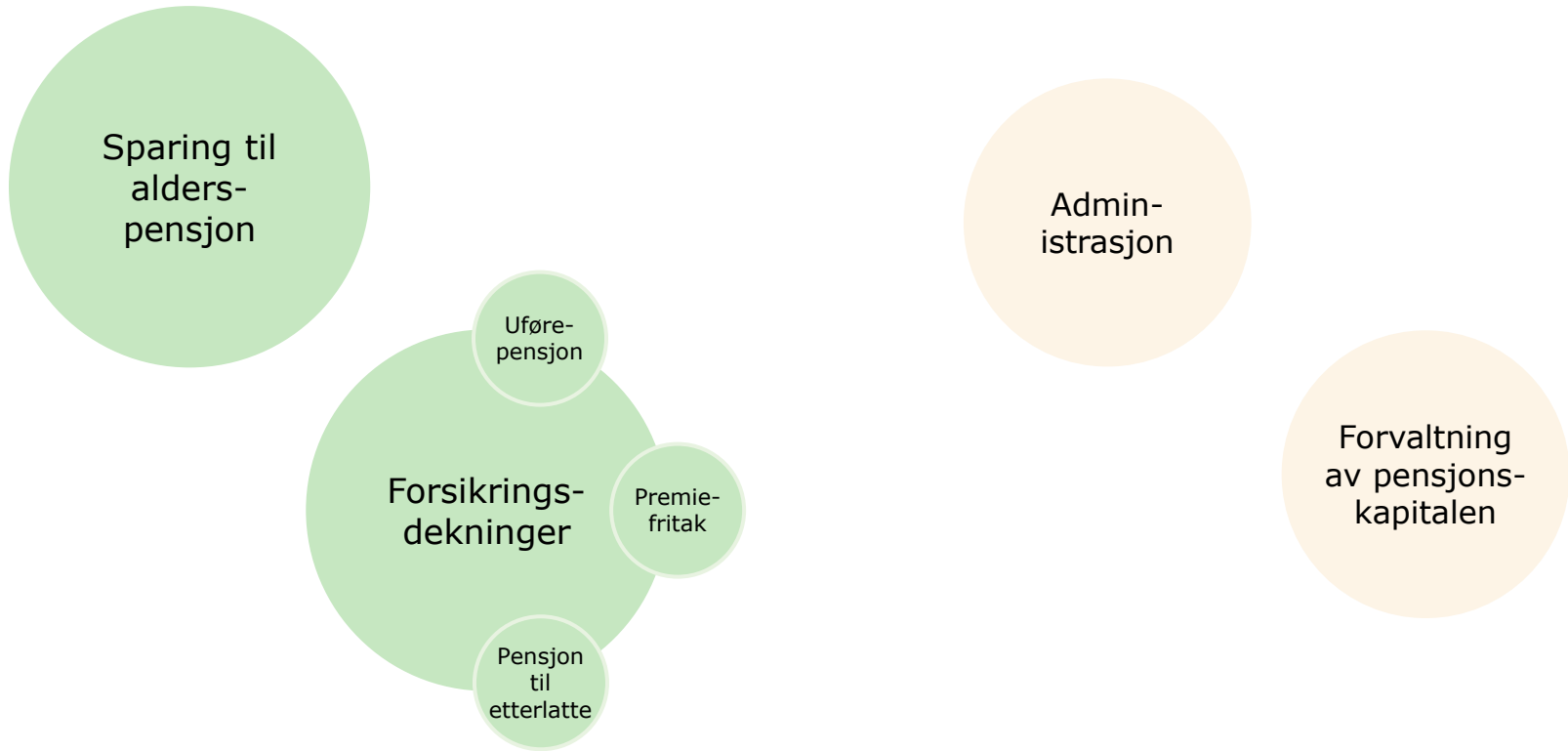
*Opptjeningssatsen er ikke direkte sammenliknbart mellom modellene

Sammenlikning av forventet pensjon i prosent av lønn med opptjening fra 01.01.2020

Kostnadselementer i en pensjonsordning

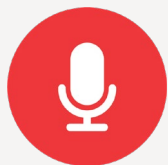

Pensjonskostnader PBL-barnehager

Kostnadselement	Kostnad i prosent av lønn	Kostnad i prosent av lønn
	<i>Lav</i>	<i>Høy</i>
Lukket ytelsespensjonsordning	2,0 %	5,8 %
Hybridpensjonsordning (Barnehagepensjon)	8,9 %	8,5 %
AFP-ordning	1,5 %	1,5 %
Sum	12,1 %	15,8 %

Prisen for kvalitet og mangfold

Bjørn Kato Winther
leder samfunnsøkonomisk avdeling,
PBL

Forskjellsbehandling av barn og barnehager

Ulik finansiering mellom offentlige og private barnehager, og mellom ulike private barnehager

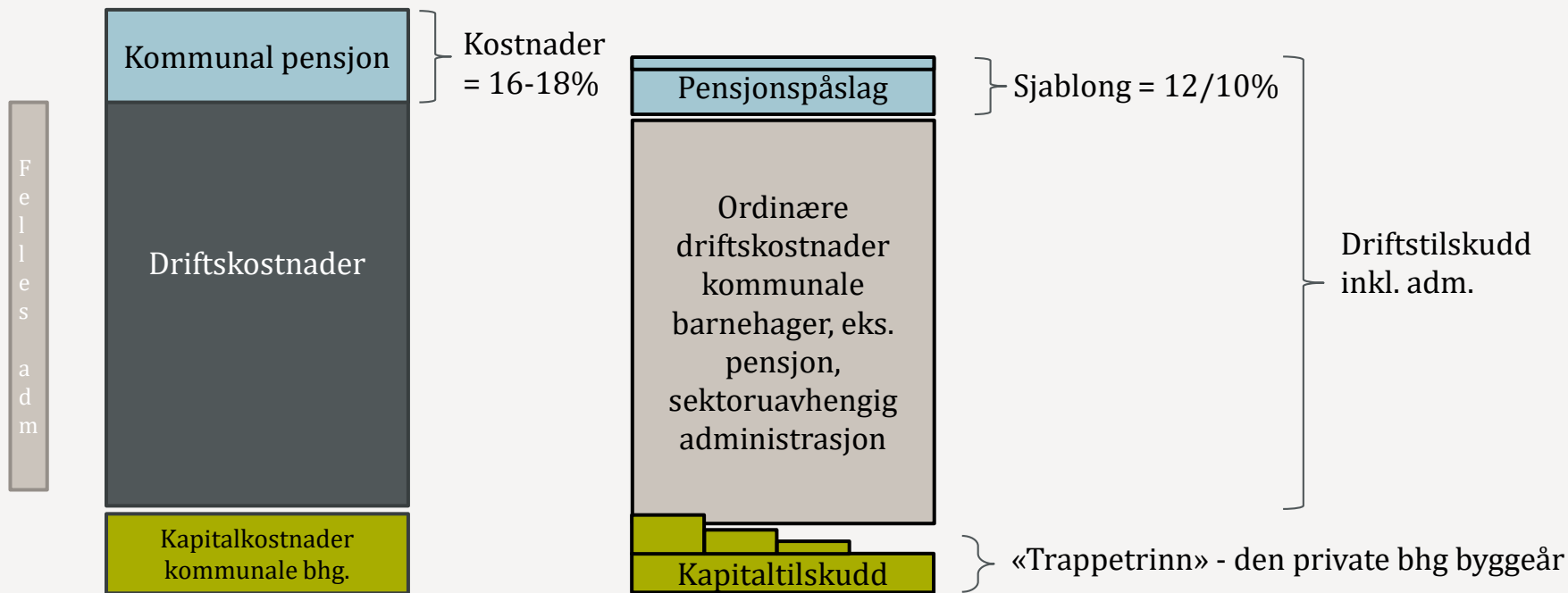

«Likebehandling» – bare i teorien

Kommunale kostnader

Tilskudd private barnehager

Store offentlige besparelser

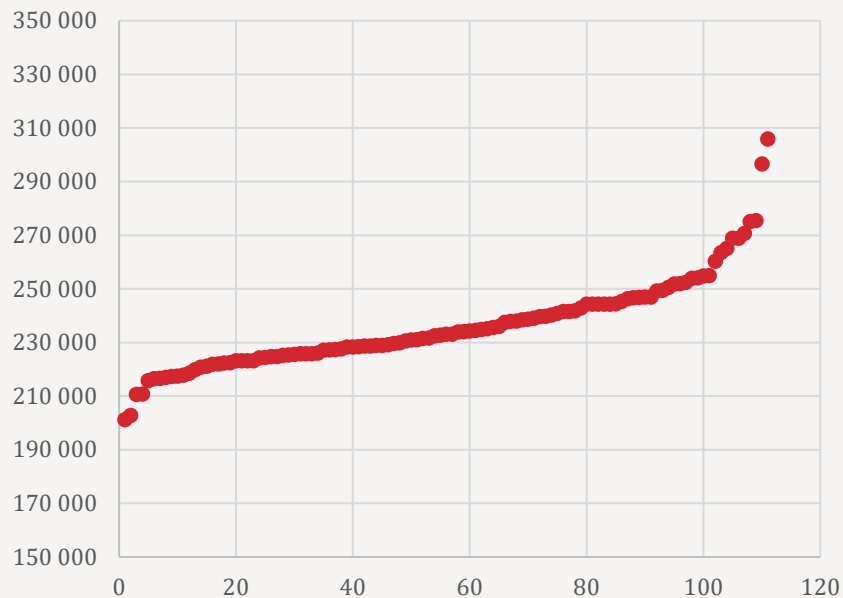
- Offentlig finansiering av kommunale (136.814 heltidsplasser):
26,4 milliarder kroner
- Offentlig finansiering av private (134.419 heltidsplasser):
21,9 milliarder kroner
- Nå: Kutter til de som får minst fra før –
forskjellsbehandlingen øker

Kilde: Telemarksforskning (2021)

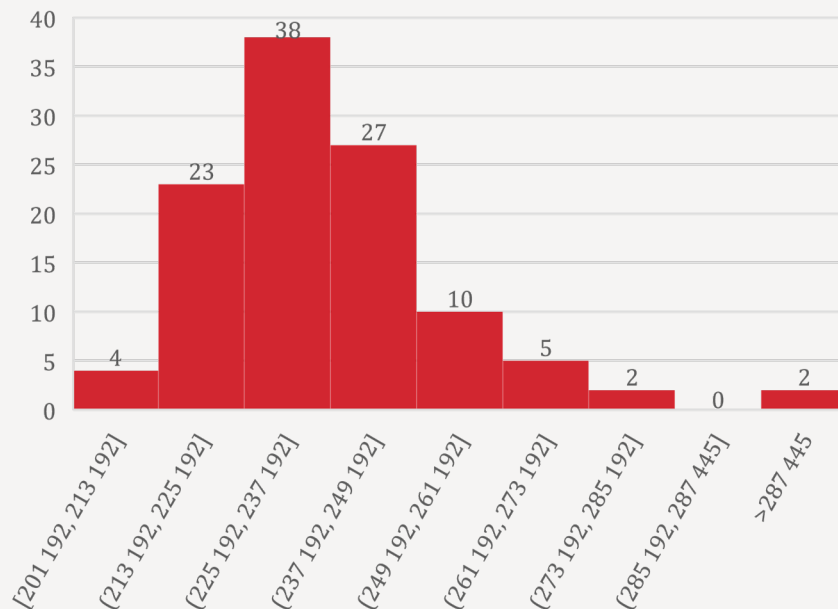
2022-tilskudd – fortsatt store forskjeller fra kommune til kommune

Driftstilskudd per heltidsplass 0-2 år

Kommuner fordelt i tilskuddsklasser

Realnedgang i tilskudd i 2022

■ Enkeltstående barnehager

	0-2 år	3-5 år
Driftstilskudd 2021	230 663	110 720
Driftstilskudd 2022*	231 734	111 167
Nominell endring	0,5 %	0,4 %
Justert for forventet lønns- og prisvekst (2,5 %)	-2,0 %	-2,1 %

■ Barnehager i konsern

	0-2 år	3-5 år
Driftstilskudd 2021	230 663	110 720
Driftstilskudd 2022*	226 763	108 570
Nominell endring	-1,7 %	-1,9 %
Justert for forventet lønns- og prisvekst (2,5 %)	-4,2 %	-4,4 %

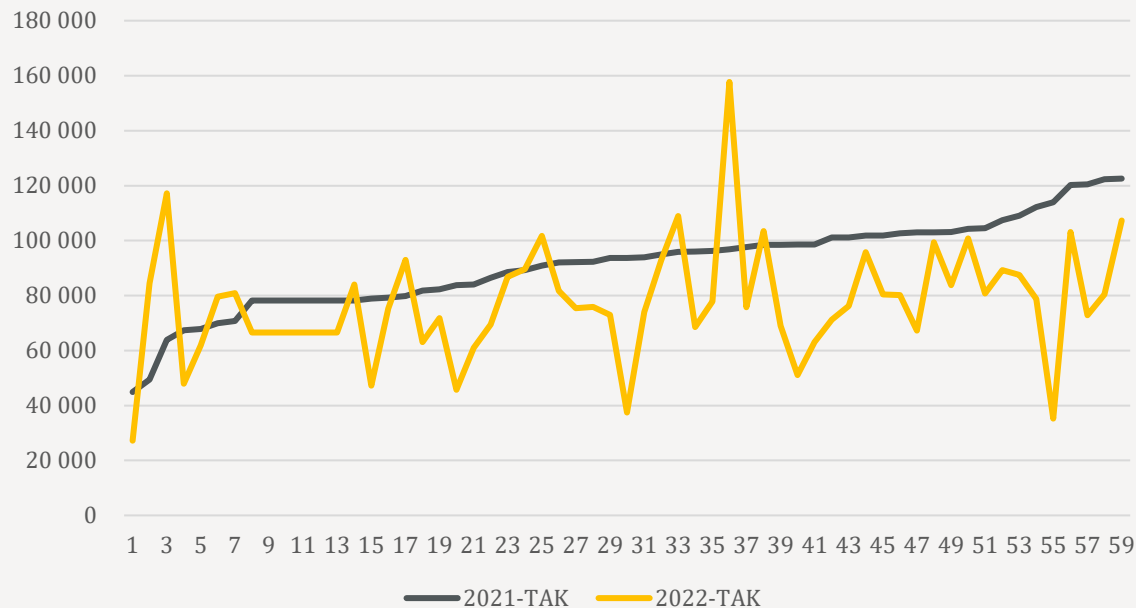
Utvalg: 221 kommuner med 2021-satser, 109 kommuner med 2022-satser

*Justert for kompensasjon red. makspris fra 1. aug. 2022 (kr. 265 * 5 mnd. = kr. 1.325)

Påstått sikkerhetsnett – Søknadsordning for barnehager med høye pensjonskostnader

Avgrensning i kommunenes finansieringsplikt

- Over 20 % lavere tak sammenlignet med 2021
- Takene varierer fra kr. 27.257 til kr. 157.764

Høy risiko for avslag

n= 59 kommuner som foreløpig har dokumentert sine tak i 2021 og 2022

Økonomi i private barnehager

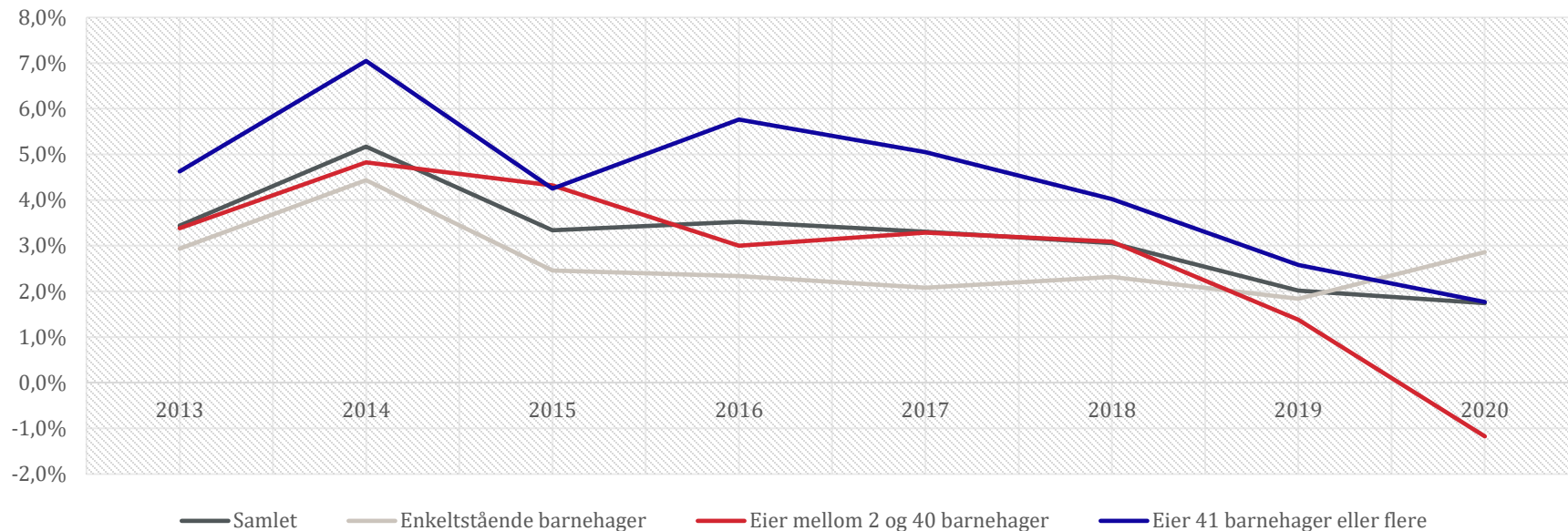
Status økonomi i private barnehager

Fallende lønnsomhet etter nye krav

Resultatgrad ordinære barnehager

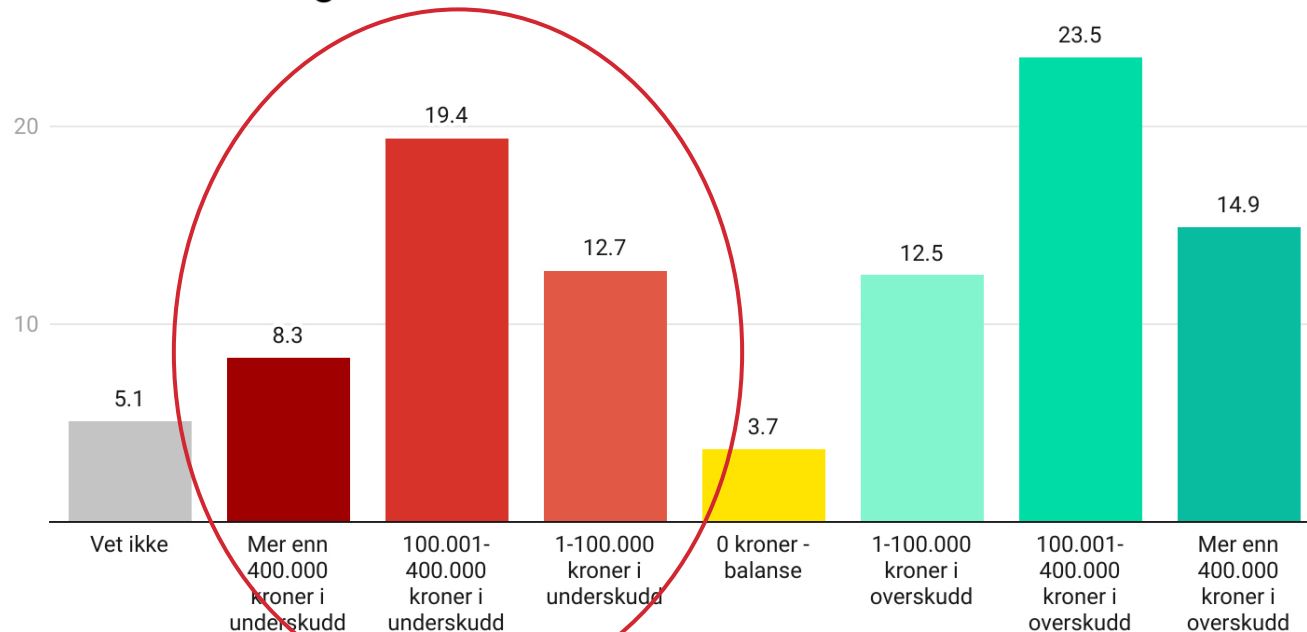

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Dårlige forutsetninger for å levere kvalitet: Fire av ti med underskudd i 2021

Hva var barnehagens årsresultat i 2021?

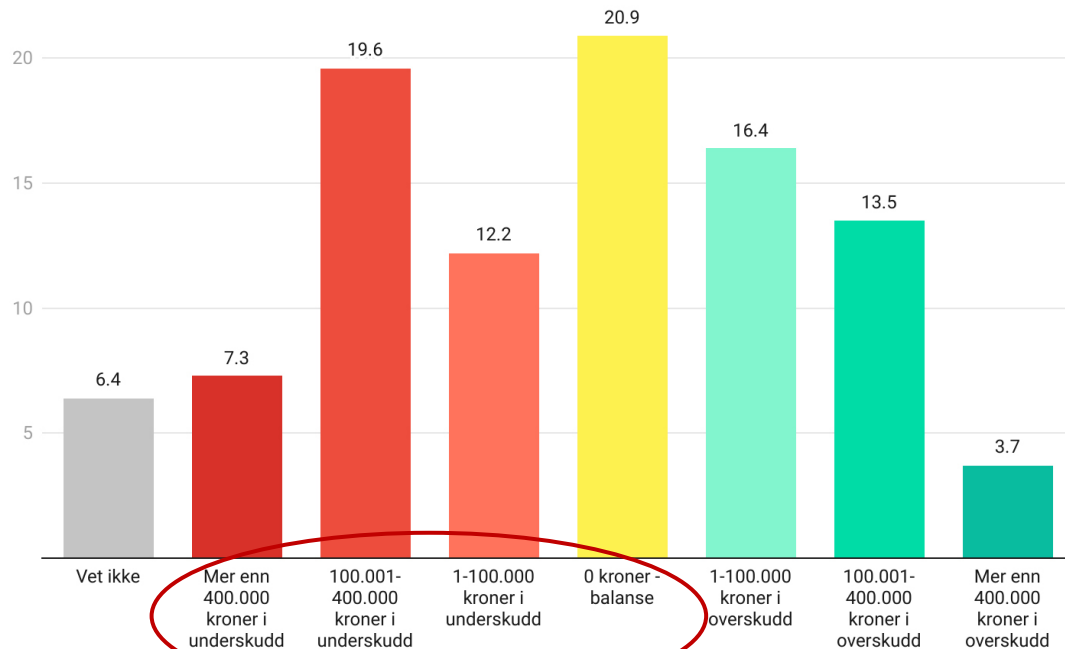
Created with Datawrapper

Kilde:
Medlemsundersøkelse
PBL februar 2022
592 barnehager

Budsjett 2022 tyder på svekket kvalitetssatsing: Seks av ti går i null eller underskudd

Hvilket årsresultat budsjetterer barnehagen med i 2022?

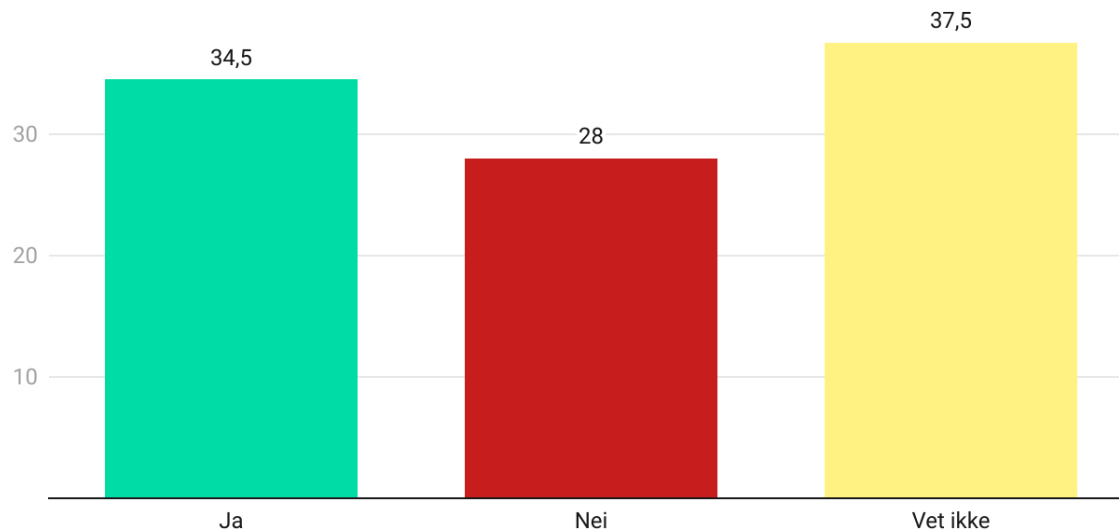
Created with Datawrapper

Kilde:
Medlemsundersøkelse
PBL februar 2022
592 barnehager

Mange frykter for fremtiden

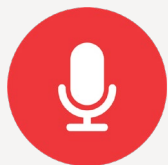
Vurder barnehagens økonomiske situasjon. Er det over tid grunnlag for videre drift av barnehagen, gitt dagens tilskuddsnivå?

Laget med Datawrapper

Kilde:
Medlemsundersøkelse
PBL februar 2022
592 barnehager

Prisen for kvalitet og mangfold

Jørn-Tommy Schjelderup
konstitueret administrerende direktør,
PBL

Felles mål for barnehagesektoren

- Høyere og jevnere **kvalitet**
- Et **mangfold** av tilbud og tilbydere
- **Likebehandling** av barn og barnehager
- Effektiv **kontroll og regulering**

Forutsetninger for høy kvalitet?

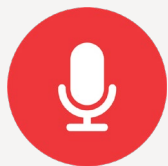
- Finansieringssystemet setter ikke alle barnehagene i stand til å levere ønsket kvalitet
 - Store forskjeller i tilskudd, manglende finansiering av normer, kutt i pensjon, kommuner som effektiviserer
- «Private barnehager skal være en del av løsningen»

Ulike forutsetninger for å levere et tilbud med høy kvalitet

- Vesletun barnehage, Tinn kommune
 - 39 barn (50 alderskorrigerte barn)
 - Tilskuddssats: 316.070,-/158.324,-
 - Driftstilskudd 2021: 7,9 mill.kr
- Norlandia Bjørnhaugen barnehage, Vestvågøy
 - 37 barn (51 alderskorrigerte barn)
 - Tilskuddssats: 198.755,-/93.847,-
 - Driftstilskudd 2021: 4,9 mill.kr

Utfordringer og løsninger – en samtale med sentrale politikere

Elise Waagen, Arbeiderpartiet

Marit Knutsdatter Strand, Senterpartiet

Kari-Anne Jønnes, Høyre

Abid Raja, Venstre

Freddy André Øvstegård, SV

Himanshu Gulati, Fremskrittspartiet

Hege Bae Nyholt, Rødt

Fremtidens barnehager – satsing eller sulteføring?

Politisk seminar om
kvalitet og rammevilkår

Oslo • 16. februar 2022

PBL skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene, til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.